

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs V. De Præbendis & Dignitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

collusione, aut remissione exclusâ: nisi reddonare quasi illis, qui abfuerunt, in
 Vellent præsentibus, distributiones tales, in tali casu nulla collusio, aut remissio
 Quas jam acceperunt, & acquisiverunt, terveniatur.

TITVLVS V.

DE PRÆBENDIS ET DIGNITATIBUS

SECTIO I.

*De Beneficiis seu præbendis
 in communi & de necessaria su-
 stentatione vite Cleri-
 corum.*

§. I.

*Quid sit præbenda seu beneficium
 Ecclesiasticum?*

Præbenda spiritualis, in genere lo-
 quendo, est jus quoddam percipiendi
 redditus seu proventus Ecclesiasticos, ratione
 Canonice aut alterius spiritualis officii; &
 hinc dupliciter accipi potest; specificè &
 strictè pro præbenda Canonicatui annexa,
 prout accipitur in c. Cum M. g. de consis.
 vel genericè & latè pro omni beneficio
 Ecclesiastico, saltem inferiore, prout acci-
 pitur in c. pen de V. S. quæ est etiam ac-
 ceptio hujus rubricæ, de præbenda ergo
 hoc modo accepta, sive de beneficio
 Ecclesiastico quæritur in hoc §. quid
 sit &

*scilicet Beneficium Ecclesiasticum esse,
 Jus perpetuum, percipiendi redditus ex bo-
 nis Ecclesiasticis, propter aliquod servi-
 tium Spirituale, auctoritate Ecclesiæ con-*

*stitutum. Triâ enim in beneficio Eccle-
 siastico distinguenda sunt; primum quod
 officium seu obligatio ad præstandam
 rituales functionem aliquam, adhibet
 v. g. Canonicas dicendas, ad adminis-
 tranda Sacramenta, ad concionandas
 &c. & hoc non tam beneficium, quàm
 fundamentum beneficii est; & hinc
 tur dari beneficium propter officium.
 Secundò jus percipiendi redditus, et hoc
 Ecclesiasticis propter officium spirituale
 in quo propriè consistit beneficium
 non quidem quasi jus illud ad tempo-
 les redditus in se, & formaliter quod
 spirituale sit, sed quia spirituale est
 suo fundamento, & radicaliter, in
 quo oritur jus hoc, inseparabiliter
 illi officio spirituali annexum. Tertio
 sunt ipsi redditus, qui ex bonis Ecclesiasticis
 eis proveniunt, in se tantùm temporales
 & qui instar aliarum rerum temporales
 distrahi possunt. Dicitur autem
 beneficium esse, jus perpetuum, quod
 non tantùm ad tempus, sed in Trinitate
 perpetuum datur beneficiario, apud eum
 manens, quamdiu vivit, nisi propter
 lictum illo privetur, aut per renuntia-
 nem spontaneam eo se abdicet; Et quoniam
 vis hæc actualis perpetuitas de natura be-
 neficii fortasse non sit, cum non tantum
 Pop*

Pontifex conferre possit beneficia ad tempus tantum, sed de facto, regularia præsertim beneficia, talia plerumque sint, ut regulares beneficiati à suis Prælati amoveri ab his possint, ratione personæ, adæquatè Prælatorum suorum obedientiæ subjectæ, & consequenter ad beneficii rationem sufficiat, perpetuum illud esse in se, sive aptum ex natura sua, ut in perpetuum Titulum conferatur, & mortuo Beneficiato non expiret, sed vacet, ad successorem legitimam auctoritate transferendum, negari tamen non potest, quòd hæc talia ad tempus concessa tantum beneficia nomine strictè dicti beneficii non veniant, nec in regulis Cancellariæ sub nomine beneficii comprehendantur, ut docet Bernardi. Diaz, in *practica Canon. criminal. c. 18. n. 2.* & alii communiter. Et hinc propriè beneficium non dicuntur commenda temporalis & Capellania non collativa, ac pensio Ecclesiastica &c. quia autem ad potestatem solius Prælati Ecclesiastici spectat, officia spiritualia in Ecclesia instituere, eisque proventus Ecclesiasticos annexare, idè dicitur beneficium auctoritate Ecclesiæ institui debere.

§. II.

De Divisione, seu distinctione beneficiorum.

Varias & plures divisiones beneficiorum referunt Auctores; potissimas refero, primò quo dividuntur beneficia in secularia, quæ Clericis secularibus, nullam religionis regulam professis, conferri solent, & debent, (qualia in dubio omnia beneficia censentur;) & res-

gularia, quæ Regularibus; ordinem religiosum professis, conferri debent, ita ut ordinariè neque hæc illis, neque illa his conferantur. Subdividi possunt utraque in duplicia & simplicia. Duplicia dicuntur, quæ aliquam eminentiam, jurisdictionem, aut administrationem adjunctam habent; & horum alia sunt majora, qualia sunt Papatus, Cardinalatus, Patriarchatus, Archiepiscopatus, Episcopatus, quæ majora beneficia in materia pœnali nomine beneficii absolutè prolati ordinariè non veniunt, & culmina beneficiorum, sive Dignitatum dicuntur; alia verò sunt media, qualia sunt reliquæ Dignitates præter sublimes illas enumeratas, Personatus & officia. Est autem Dignitas propriè loquendo, præ eminentia adjunctam habens administrationem, & jurisdictionem, qualem habent Abbates & alii Prælati, tam regulares, quàm seculares; Archidiaconus, Vicarius Generalis Episcopi &c. Personatus est honor & præ eminentia in Ecclesia sine jurisdictione, qualem habent in quibusdam Ecclesiis Cathedralibus Germaniæ Præpositi. Officium denique est quædam administratio rerum Ecclesiasticarum sine præ eminentia, & jurisdictione &c. quale censetur habere Primicerius, Custos, Sacrista sive Thesaurarius &c. alia denique duplicia dicuntur & sunt infima, qualia sunt beneficia propriè & strictè dicta curata, quæ curam animarum habent annexam, uti sunt Parochialia beneficia, Vicariæ perpetuæ &c. simplicia verò dicuntur, quæ beneficia quidem sunt, nihil tamen horum annexum habent, ut sunt Canonatus tam Cathedralium, quàm Collegiarum Ecclesiarum

rum (quæ etiam majora simplicia dici possunt,) beneficia Assessorum, qui quidem non sunt Canonici, portiones tamen canonicas integras, vel dimidiam in Ecclesiis Cathedralibus habent; Capellaniam, quæ in perpetuum auctoritate Episcopi conferuntur.

Secunda beneficiorum divisio est (si nomen beneficii latius sumitur) qua dividuntur in manualia, & non manualia. Manualia sunt, quæ in titulum quidem conferuntur, non tamen irrevocabiliter, sed ad nutum revocabilia sunt, qualia sunt pleraque beneficia regularia, quæ nec electiva, nec curata sunt (cum ad nutum Superioris revocari possint, & beneficio auferri, prout auferri potest Prioratus claustralis, officium Procuratoris, Custodis) & aliqua etiam beneficia secularia, quæ vel ex fundatione sua, vel ex privilegio Pontificio, vel ex præscriptione legitima, &c. auferri possunt ad nutum conferentis, &c. non manualia sunt, quæ propriè dicuntur beneficia, & juxta dicta conferuntur in perpetuum, dum vivit beneficiarius, ita ut à tali beneficio amoveri non possit, nisi in poenam delicti, cui à jure privatio beneficii imposita est; de quibus supra allata definitio intelligi debet; qualia sunt plerumque beneficia secularia, & in dubio talia esse præsumuntur.

Tertia divisio est, quod sint alia beneficia collativa, quæ liberà scilicet voluntate eorum, ad quos collatio pertinet, conferuntur; (pro quo modo etiam præsumitur, si de qualitate beneficii, num collativum, aut patronatum v. g. sit, dubitatur) alia sint electiva, quæ per electionem, accedente legitima con-

fimatione, conferuntur; alia sunt patronata, sive mixta, in quibus ad presentationem Patroni à legitimo Patrono, cui præsentatio facienda est, præsentatus institui debet; alia sunt patrimonialia, quæ certæ patriæ, certi loci, certæ familiarum hominibus conferri debent.

§. III.

De sustentatione necessaria dignanda Clericis, & in primis, an, & quibus Titulus sustentationis requiratur ad suscipiendos ordines?

Non licere Clericum secularium sacros ordines promovere, aut ordinare sine congruo suæ sustentationis titulo, absque speciali privilegio *ex parte hujus Tituli capitulis, & ex Tit. Lib. 1. Decretal. De temporibus ordinandi, &c. §. 8. patet, (ex quo §. etiam habetur, quinam tituli sufficiant, ad quos ordinari quis possit) ut ne scilicet indolens ordinis Clericalis, mendicare cogatur Clericus sine titulo sustentationis. Et hinc etiam Episcopus, ac superior illius ad alimenta præstanda talis Clerico, quem sine titulo congrue sustentationis ordinavit in sacris obligatur, nec alium sustentationis titulum habens. *c. Episcopus 4. h. 1. & Trident. Sess. 24. De refor. Si tamen talem nemine præstante ordinavit c. Cum secundum 1. 1. Quod si enim ab alio hic præsentatus fuisset, ab hoc de necessariis illi alimentis provideri deberet, prout etiam Gallo in cit. c. Cum secundum, colligitur. *De necessarios.*) & non deceptus ordinatus, dicendo se habere titulum, aut privilegium, cum tamen tale non haberet, hoc enim in casu non tenetur ordinans ad alius sustentationem, sed manet ille ad**

executione suscepti ordinis suspensus, & si exerceat, sit irregularis, juxta antiquos Canones, ita ut hæc pœna in tali casu per Trident. sublata non sit.

§. IV.

An Canonicis debeat præbenda, seu beneficium, tanquam congrua sustentatio?

Respondetur, posse quidem aliquem in Canonicum recipi, absque eo, ut præbendam statim habeat, sive jus actuale ad fructus beneficii percipiendos; debere tamen ei præbendam Canonicalem de jure tribui, quamprimum potest, *c. Relatum 9. h. t. & c. Dilectus 19. eodem* (quia non est conveniens, ut ait Pontifex, eum, qui in Canonicum receptus est, Præbendam carere, ex cujus scilicet redditibus alatur) ita ut si Præbenda Canonialis vacaverit, possit eam, implorato Judicis officio, petere, ut sibi conferatur, nisi in Canonicum merè supernumerarium, in Ecclesia, definitum numerum Canonicorum habente, receptus esset (quo in casu, sicuti non habet jus integrum Canonice, sed præparatorium tantum, & gratiam extraordinariam ad plenum jus Canonice obtinendum, si numerus determinatus per mortem unius imminuat, sic nec præbenda ipsi, quâ talis deberetur) vel certè in Canonicum quatenus absolutè receptus esset, ultra numerum tamen præbendatarum, (cùm plures in tali Ecclesia sint Canonici, quàm Præbendæ, & Præbenda vacans non conferatur ultimo in Canonicum recepto, sed ei, qui antiquior inter non præbendatos Canonicus est) vel in Canonicum quidem absolutè

receptus, ea tamen non præstet, quæ ad acquirendam, & obtinendam Præbendam præstari debent.

§. V.

Qualis sustentatio necessaria assignari debeat Parochis, aliisque Beneficiatis curatis?

Respondetur, debere Rectoribus Ecclesiarum, sive Parochis, eam ex redditibus Ecclesie assignari portionem, unde honestam & decentem vitæ sustentationem habeant. *c. Extirpanda 30. h. t.* nomine congruæ sustentationis, ea etiam intelligenda, quæ ad illius familiam convenientem personæ, & statui, ac dignitati, &c. alendam sunt necessaria, &c. quod ipsum etiam in *cit. c. 8. Qui verò* statuitur de Vicario perpetuo in Ecclesiis, quæ Dignitatibus, Canonicatibus, Monasteriis, &c. unitæ sunt, ita ut non possint redditus Capellarum incorporatarum dividi, aut imminui, qui Vicariis talibus ex antiquo ad necessariam sustentationem assignati fuerunt (*c. Avaritia 10. h. t.*) à Monasteriis, vel Ecclesiis, quibus unitæ sunt, sine consensu Episcopi; vel propriâ auctoritate agentis, si tales Ecclesie, aut Monasteria subiecta Episcopo sint; vel agentis auctoritate Apostolicâ, si exempta sint, juxta *Clement. unicam 8. Eadem quoque. de supplem. neglig. Pralato. & debeat*, qui præsentant tales in Ecclesiis sibi unitis instituendos Episcopo, ab hoc non institui in talibus beneficiis, nisi tanta eis assignata fuerit ex Ecclesie proventus portio, ut jura Episcopalia solvere possint, hospitalitatem (erga pauperes præsertim) exercere, & congruam sustentationem

nem habeat. De Monachis 12. h. e. ita tamen, ut sua semper utilitas etiam maneat unioni de talis Ecclesie proventibus, prout natura unionis exigit, & constitutio Pij V. statuit.

SECTIO II.

De modis acquirendi beneficia Ecclesiastica, & modo observando in eorum collatione.

§. I.

Quot, & quibus modis acquirantur beneficia, tum in genere, tum in specie?

Beneficia vel justè & legitime acquiruntur, vel injustè & illegitime: justè & legitime acquiruntur per Canonicam institutionem *juxta Reg. 1. in 6.* intelligendo institutionis nomine, quamlibet legitimam provisionem, & nomine Canonicæ institutionis, modum providendi à SS. Canonibus approbatum. Injustè verò, illegitime, & non Canonicè acquiruntur beneficia, quæ obtinentur, jure consanguinitatis v. g. præterendo successionem quasi hæreditariam, aut ex testamento debitam, aut alio modo à jure reprobato, qui modi plurimi sunt, cum amor reddituum Ecclesiasticorum varios eorum acquirendorum modos excogitet; approbati tamen à jure modi beneficia acquirendi sunt electio, postulatio, præsentatio, institutio, collatio, &c. de prioribus modis alibi, de collatione in hoc Tit.

§. II.

An, & quale jus per collationem alicui factam acquiratur in beneficio, post, si ve etiam ante acceptationem illius?

Collatio proprie loquendo, est concessio libera, seu assignatio beneficii vacantis, ab habente potestatem facta, si absenti, & ignoranti fiat, jus quæritur in beneficio, ante hujus acceptationem non tribuit, collator tamen illud conferre valide non potest, nisi prius acceptare recuseris, ut dicitur *e. Si tibi 17. h. 1. in 6.* aut tempore acceptandum tibi notificatum, & postquam jam transierit, absque tua acceptatione. Et hinc per solam collationem alicui factam, ante acceptationem quæritur acquiritur jus ad rem, post acceptationem tamen acquiritur jus in re, si ve quædam dominium in beneficio, etiam ante possessionis apprehensionem, ut illud verum sibi possit à possessore, aut detentore pro jure illius agere, si tamen ad eum qui contulit beneficium, potestas extendendi investituram, si ve compositionem possessionem pertineat. Et quamvis collatio beneficii nonnunquam in jure dicitur donatio, quæ nullum jus tribuit ante acceptationem, neque tamen in corpore habet se, ut donatio, cum ex parte conferentis, collatio beneficiorum tractatur, non ex mera liberalitate procedat, sicuti proprie dicta donatio, sed ex obligatione officii, ratione cujus debet in beneficiis vacantibus provideri.

§. III.

Ad quid teneatur, qui scienter
conuulsi Præbendam alicui ignoranti,
quam conferre non poterat?

Sciat collator, conferre tale beneficium non posse, conferat tamen alicui, ignoranti hunc defectum, & bonam fidem habenti, tunc hoc evicto tenetur, cum primum potest aliud illi beneficium vacans, aut proximè vacaturum, cum vacaverit, conferre, c. *Inter cetera* 17. h. t. ne videatur in fraudem, & ad deludendum alterum agere tantum voluisse Episcopum; vel certè statuente hoc jure in odium Episcopi dolose agentis, in hac collationis materia. Unde si Episcopus conferens, vel alius collator non scivit, quod beneficium tale conferre non possit, ad nihil tenetur conferens bonâ fide beneficium, quod conferre non potest; cum omnis fraudis suspicio in tali casu absit.

§. IV.

Quomodo beneficia conferri debeant, & an etiam possint sub conditione, vel modo?

Beneficia Ecclesiastica primò debent conferri gratis, nullo interveniente pretio, præmio, aut mercede &c. ad cavendam Simoniam. Secundò debet liberè fieri, non per metum injustum, aut vim &c. tanquam liberalis quædam donatio. Tertiò non debet esse sub aut obreptiè collatio fuisse obrepta, cum talis sub aut obreptio tollat liberum consensum conferentis. Quartò debet fieri (saltem ut licitè fiat) collatio beneficii palam coram aliis, & non clandestinè, & secretò, cum tales actus clandestini sint

suspecti de periculo fraudis, aut Simonie &c. Quintò beneficium, quod conferitur, debet esse vacans, ne fiat contra c. 1. de concess. præben. Sextò debet conferri sine diminutione, ut vult capit. *Unicum* vs *beneficia sine diminut.* Sc. Septimò debet conferri in perpetuum, juxta definitionem beneficii propriè dicti. Octavò non debet conferri alternativè sive disjunctivè, *confero hoc, vel illud beneficium, confero huic, vel illi beneficium*, ne collatio beneficii incerta & dubia videatur. Nonò non debet unum idemque beneficium, simul, & conjunctim duobus conferri, cum hoc sit contra c. *Tua* 20. h. t. Decimò quamvis scriptura ad validam collationem necessaria non sit, nisi fortasse in beneficiis à Sacra sede, vel ejus Legato obtentis, plurimum tamen conducit scriptura ad probationem factæ collationis, si in judicio de ea dubium oritur. Undecimò sub conditione propriè dicta, quæ suspendit actum in futurum, nulla est collatio, (quia collationes tales inter eos actus legitimos numerantur, qui secundum juris dispositionem, nec conditionem, nec diem recipiunt) & quamvis collatio sub conditione extrinseca de presenti, aut præterito facta, non suspendat actum, quia tamen adjunctam incertitudinem habet, ideo rejicitur argu. c. 2. de elect. in 6. junctâ Gloss. V. *Incerta*. nisi conditio talis de jure ipsi collationi inesset, quæ etiam si exprimat, non facit collationem invalidam, sicuti nec modus, qui de jure inest collationi; hinc valida est collatio, quæ fit his verbis, *confero tibi hoc beneficium, si jam vacat; confero tibi hoc beneficium parochiale, ita tamen ut obligatus sis intra annum sacerdo-*

tium suscipere &c. cum enim tam illa conditio quam hic modus ipsi collationi de jure in sit, nihil vitabit collationem, etiam si exprimat, cum tales collationes absolutæ sint, conditionem & modum, qui de jure inest, continentes; aliter tamen de Summo Pontifice, conferente beneficia loquendum est, qui ratione supremæ suæ, & absolutæ potestatis, neque ab his conditionibus dependet, & conferre potest beneficia, tam absolute, quam conditionate &c.

§. V.

An possit beneficium novum onus imponi in collatione ejusdem?

Spirituale onus, ex causa rationabili, potest imponere Episcopus cum consensu sui Capituli beneficio, dum vacat) ita ut quicumque beneficium obtinebit, ad onus hoc teneatur. *c. Significatum 11. h. 1. ad docendum Sacram Scripturam v. g. ad catechizandum, ad certa Sacra dicenda &c.* cum sit honestum onus, quod legitimâ auctoritate impositum, detractare non potest Beneficiarius) non tamen potest novum hoc onus imponere personæ beneficiari, per modum pacti, conditionis, modi &c. cum beneficia conferenda sint purè & absolute, nisi consuetudo aut statutum talis Ecclesiæ certis quibusdam conditionibus v. g. personam etiam obligare permittat. Potest tamen in casu, quo duo electi fuerunt ad eandem Dignitatem v. g. qui ad concordiam, & pacem tenendam in eundem Judicem compromiserunt, ut litem componeret, compromissarius talis uni adjudicare beneficium, cum hoc tamen onere Beneficiari, ut ex proventibus illius beneficii, certam pensionem, annuam alteri

parti, solvat, imponendo hoc onus beneficio, ita ut ad successorem in beneficio transeat, sed personæ Beneficiari, ita ut morte Beneficiari extingatur, ut ne videatur circa beneficium aliqua diminutio fuisse facta.

§. VI.

An ad collationem beneficiorum, quorum provisio ad Capitulum spectat, vocandi sint etiam Capitulares absentes?

Vocandi quidem sunt, si committi fieri potest, ed quod non sit tantum remoti, ac commodè accessum possint. nisi consuetudo aliud habuerit. *argu. c. Cum in Ecclesiis 33. h. 1. in d. collationis* jus conferendi spectat ad collegium, consequenter singuli de collegio vocandi debent; quod si tamen collatio sit libera Collegio, sed necessaria, vel datum superioris v. g. facienda, non est necesse, ut vocentur absentes, nisi cessariò parendum sit illi mandatum, à majore parte congregati Capituli potest.

SECTIO III.

Quibus ius & potestas conferendi beneficia Ecclesiastica competat?

§. I.

Quam potestatem habeat Summus Pontifex in conferendis beneficiis, & quibus modis ea conferri possit?

Quod Summus Pontifex omnibus beneficiis Ecclesiasticis, sive electis

illa sint, siue collativa; siue libera, siue non libera, siue vacent, siue non vacent; in perpetuum vel ad tempus, conditionatè, vel absolutè &c. in toto mundo conferre possit, patet *ex c. Licet. 2. h. t. in 6. cum enim beneficiorum provisio ad Ecclesie Prælatos per se pertineat, Summus Pontifex autem sit supremus Prælatas, & omnium ordinatiorum Ordinarius, ac generalis omnium Ecclesiarum Episcopus, quibus providere debet in rebus, spirituales curam, & dispositionem, concernentibus, ideo de omnibus beneficiis disponere potest, conferendo ea pro suo arbitratu; & quamvis ob bonam Ecclesie gubernationem, & propter privilegia variis concessa, ac Concordata cum variis nationibus inita, hæc suâ absolutâ potestate non utatur, suâ sponte Episcoporum, & inferiorum sæpius Prælatorum arbitrio collationem beneficiorum, vel ad majora beneficia electionem, Capitulis concedens, absolutè tamen hæc potestas illi negari non potest, ita ut non tantum jure concursus (concurrente scilicet cum inferioribus ordinariis in collatione beneficii) neque jure devolutionis tantum, casu quo negligentes in ijs conferendis fuerunt ordinarii, vel ultra tempus præscriptum morati fuerint, sed etiam jure præventionis conferre, vel saltem mandare possit, ut certa personæ de beneficio proximè vacaturo, quod putaverit acceptandum, provideatur &c. *juxta c. Dudum 14. h. t. in 6. neque enim, ut ait in relato capit. Pontifex, per hoc, quod alii potestatem concesserit conferendi beneficii, seipsum eâdem potestate, excellentiore modo in se residente, privavit; quæ ratio locum ha-**

bet tam pro jure præventionis, quam pro jura concursus, & probat etiam in casu, quo cum ordinario in conferendo beneficio concurrat Pontifex, neque possit de prioritate collationis ab alterutro prius factæ aliquid colligi, aut ex possessione pro uno contra alterum decidi aliquid, præferendus sit ille, cui à Pontifice collatum fuit beneficium, ut qui à Digniore beneficium obtinuit: quin imò in assentione præbendæ, præfertur talis, auctoritate Apostolica in Canonicum v. g. promotus, aliis, qui ab inferioribus etiam Legatis, promoti fuerunt, quamvis tempore prius promoti fuerint, cum in tali casu prærogativa tituli, quem à digniore talis accepit, præferatur prioritati temporis: *juxta c. Hi qui 12. h. t. in 6. & axioma illud, quod jure potior sit qui prior tempore est, locum quidem habeat, ubi par est causa, seu æquale utriusque in beneficium v. g. jus, non verò in illo casu, ubi causa dispar, aut jus est tantum ad beneficium, aut præbendam.*

§. II.

An & qualem potestatem habeant, conferendi beneficia Episcopi, alique inferiores Collatores?

E piscopi de jure communi competit potestas conferendi Dignitates, Canonicatus, Parochiales Ecclesias, aliaque beneficia suæ Diocesis (nisi per Privilegia specialia, statuta, & consuetudines receptas, aut per jus patronatus &c. aliter provisum sit) saltem cum consilio sui Capituli, si Ecclesie Cathedralis majora beneficia conferenda sint; sicut enim cura Ecclesiarum, & Ecclesiasticorum

Forum beneficiorum Episcopo demandata est, tanquam suæ Diocesis Pastori ordinario, ita, ut fundatam in jure intentionem habeat, super collatione beneficiorum suæ Diocesis, & qui alius sibi hanc potestatem arrogat, probare eam debeat, ita interest Capituli, quales Concanonicos & fratres habeat, ut merito hujus saltem consilium, si non consensus, quod multi putant, requiratur. Satis tamen de his videtur providisse consuetudo, uti & circa Canonicatus & præbendas Ecclesiarum collegiatarum, quarum collatio de jure communi ad immediatum illius Ecclesiæ Prælatum, & collegiæ Ecclesiæ Capitulum spectat. Servanda tamen sunt etiam in his, consuetudo recepta, aut specialia statuta.

Extenditur autem merito hoc, quod de Episcopo dictum est, ad alios etiam Prælatos, qui similem Episcopali jurisdictionem obtinent, & pleno jure exempti sunt ab Episcopo, etiam quoad populum, quod scilicet etiam his independentes ab ordinariis locorum, conferendi beneficia, in sua quasi Diocesi, jus competat; ob rationem similem cum illa, quæ pro Episcopis pugnat: & hinc Cardinales in Ecclesiis suorum Titulorum, jus habent conferendi beneficia.

§. III.

Quinam præterea beneficia conferre possint, vel non possint?

Resp. primò qui est in possessione juris conferendi beneficia, licet & validè ea conferre potest, licet penes eum

non sit proprietas; modò sit bonæ fidei possessor (cùm collatio sit quælibet). Quis juris conferendi, fructus autem bonæ fidei possessorem pertineant, ut removeri non possit ille, cui à bonæ fidei possessore collatum est beneficium, quamvis postea constet, ad alium proprietatem pertinere.

Resp. secundò probabilius esse, quod possit etiam sequester rei litigiosæ, & annexa potestas conferendi beneficia, te pendente, conferre beneficia, quorum jus penes à Judice sequestratum est, modò Clericus sit; ad redimendam enim administrationem, quam sequester talis nomine Judicis, seu sequestratoris circa rem sequestratam habet, ut patet ad temporalia, quàm quoad spiritualia, requiritur, ut jura illius exequantur, quæ est etiam jus conferendi beneficia.

Resp. tertio, laicum non potest conferre beneficia de jure communi, tantùm in perpetuum, sed nequid tempus, cùm potestas conferendi beneficia sit potestas spiritualis, cuius per se incapax est, ita ut nec consuetudine, nec præscriptione immemoriali acquirere eam possit, cùm non possit eam quasi possidere, c. Capitulum 7. De præscript. & qui ab ipsis beneficiis accipiant, sint excommunicati, c. qui 16. Causa 16. q. 7. & collatio immemorialis. Quòd autem de jure patro. Patet quidem aliqui, ex speciali privilegio Pontificis concessam eam fuisse aliquibus Imperatoribus v.g. Regibus & ducibus, tamen relictis eam dixeris præsentationem, sive jus præsentandi, quod admitti debeat à superiore inflatum.

SECTIO IV.

De iis, quibus beneficia
conferri possunt, vel de-
bent.

§. I.

An & quare beneficia Eccle-
siastica non nisi dignis, & idoneis sint
conferenda, & de penis illa con-
ferentium indignis?

Indignos ad beneficia Ecclesiastica eos
iudicat Pontifex in *c. Grave* 29. h. 8.
quos nec morum honestas, nec litera-
rum scientia (quæ tamen juxta varia be-
neficia, varia est) commendat. Et his non
vult in *cit. c.* conferri beneficia, sub
pena suspensionis, incurrenda ab inferto-
re Prelato, si post unam, aut alteram
correctionem se non emendaverit, vel
sub pena juxta arbitrium Pontificis di-
stincta, si ipse Metropolitanus in hoc
delinquat, prout confirmavit etiam
Tridentinum Sess. 7. c. 3. de Refor. pos-
sunt quidem, si necessitas urgeat, &
idonei reperiri non possint ad beneficia
curata, inidoneis etiam, & qui requi-
sitam scientiam non habent, beneficia
talia conferri, nisi tanta alicujus esset insci-
tia, aut morum perversitas, ut sine
gravi scandalo assumi non possit, debet
tamen talis, quantum commodè po-
test, dignum se & idoneum reddere, si
promoveatur, aliàs ad fructus restituendos
obligatus manebit: quicquid inò consul-
tus est, ut in penuria idoneorum, uni-
plures Parochiæ committantur, quibus

Fishing. Compend.

per se vel per Capellanum v. g. provi-
deat, quam ut idonei assumantur.

§. II.

An licitum sit Beneficia conferre
dignis & idoneis, prætermis-
sioribus vel dignissimis?

Epis copatus, & alia beneficia curata,
quæ Ecclesiasticam jurisdictionem
fori externi, vel non modici momenti
administrationem annexam, habeat,
non licet conferre minus digno, præ-
termisso notabiliter digniore, & aptio-
re, prout decidit *Trident. Sess. 24. c.*
1. & 18. De reform. ita ut graviter vi-
deatur peccare, qui contra agit: ageret
enim talis in re sacris magni momenti con-
tra fidelitatem, qua ex officio, ob bo-
num Ecclesiæ, de dignissimo provide-
re obligatur: & quamvis illicitum etiam
sit simplicia & non curata beneficia mi-
nus dignis conferre, prætermis-
sioribus, præsertim si passim, & fre-
quenter id fiat, vix videtur tamen talis
graviter peccare, secluso speciali statu-
to, & si verè dignus ille sit, qui pro-
moveretur, cum ex tali collatione nemini
grave damnum inferatur: quin etiam
valde probabile est, quod non sit (cæteris
paribus) gravis obligatio ad benefi-
cia curata inferiora, parochialia v. g.
promovendi digniores, aut dignissimos,
sed nihil peccaturum conferentem, ne-
que ad ullam restitutionem Ecclesiæ fa-
ciendam obligandum, si verè dignum
ad tale beneficium promoveret, quamvis
digniore prætermiserit (nisi specialis
obligatio, aut tacitum saltem pactum
in casu collationis in concursu faciendæ,
Kkk ad

ad digniorem præferendum eum obliget) cum contraria sententia, neque semper utilior sit Ecclesiæ, neque expediendis collationibus prosit, cum scrupulosi Collatores multum de digniore essent inquisituri: Certè si Patronus dignum præsentet, quamvis digniorem prætermittat, debet is ab Episcopo institui. Censetur autem in hac materia dignior, non qui absolutè doctior, sanctior, aut majore virtute præditus est, sed qui ad officium, cui præficiendus est, est aptior propter potentiam, nobilitatem, agendi industriam &c.

§. III.

Quenam qualitates seu conditiones in particulari requirantur in ijs, quibus beneficia Ecclesiastica conferuntur?

Multa de hujus §. materiâ dicta fuerunt in lib. 1. Decretal. Tit. 14. De aetate & qualitate & ordine præficiendorum, quæ videti possunt.

§. IV.

De alijs duabus conditionibus, an ea necessario requirantur, vel requiri possint ad obtinenda beneficia?

Dubatur primò an præsentia illius, cui confertur beneficium, sit conditio necessaria ad obtinendum beneficium, ejusque possessionem? Resp. negativè, quia absenti etiam Clerico confertur beneficium, etiam per intermediam personam, (si hæc habeat speciale mandatum ad acceptandum) & in eo investiri, ut ex dictis patet, & ex

c. *Accedens* 24. h. t. Et quamvis non sit, Clericum esse eum qui in tali beneficio, loco alterius, acceptum Procurator constituitur, absolute nec necessarium hoc non est, cum etiam Laicus procurator esse possit, & spirituale beneficium in principalem mittere, veluti qui nudum ministrum in hoc negotio exercet.

Dubatur secundo, an per statum vel consuetudinem induci possit, ut in nobilibus & illustribus, exclusis ignobilibus, cæterisquæ idoneis admittantur ad dignitates, & Canonicatus in Ecclesijs Cathedralibus? Resp. reprobat hanc consuetudinem in c. *Venerabilis* 37. h. t. ita ut nec per ullam perpetuam consuetudinem induci possit, multò minus per statum, cum, ut dicit Pontifex, in Ecclesijs Argentiniensi in Germania celebrata quæ contra aliquem à Papa promissa in Canonicum exceptit, quòd pro Ecclesia illa nobilitatus sufficienter non & eminentem scientiam non habentem generis, sed virtutum nobilitatem faciat Deo, & idoneum Ministerium & eminentis scientia homines ex omni ministeria dignitatum (præsertim in Ecclesijs) nobilitatis homines) reprobat. Interim tamen negari non potest, quod multis Ecclesijs, præsertim nobilibus, maneat hanc consuetudinem tolerare, graves scilicet causas, ipso etiam Pontifice si beneficia in suis v. g. mensibus in tali Ecclesia conferat, ad consuetudinem talem attendente, & electionem contrariam non reprobat, quòd fortassis consuetudo talis à sua fundatione vigerit, si non ipsi

fundationi talis conditio inserta fuit; vel quod putent Pontifices, ad studia litterarum, & Clericis convenientes mores inducendos multum, pro honore Ecclesie, meliorem nobilium indolem excitari, si Cathedralium Ecclesiarum Dignitates aut Canonicatus solis illis pateant.

§. V.

An & quando beneficia secularia conferri possint Regularibus, & Regularia secularibus?

EX dictis jam patet, quod secularia beneficia ordinariè secularibus Clericis, Regularia verò Regularibus conferri debeant, neque enim convenit, ut ait Pontifex in *Clement. 1. de Elef.* homines disparis professionis, vel habitus simul in eisdem Ecclesijs sociari, posse tamen non tantum per plenitudinem potestatis suæ Pontificem secularia conferre Regularibus, & de facto sæpè Episcopatus conferri Regularibus, & secularibus, sed fieri etiam posse, ut quæ ex instituto suo regularia fuerunt, per continuum & pacificam 40. annorum ab uno, vel pluribus secularibus, beneficij talis habitam possessionem tanquam rectoribus in eo institutis, vi præscriptiois secularizentur, ex c. *Cum de beneficio* §. h. colligitur, si eo animo ac intentione collatum fuerit tale beneficium, ut possideatur à suo seculari Beneficiario, ut seculari: probabile tamen etiam est, quod si de anteriore statu beneficij nihil certè sciatur, utrum regulare scilicet ex sua institutione fuerit, quia nonnunquam per Regulares, non nunquam per seculares administratum fuit,

ultimus beneficij status attendi debeat, ad discernendum seculare num sit, an regulare, & juxta hunc conferri debeat.

S E C T I O V.

De pluraritate Beneficiorum compatibilium, & incompatibilium, secularium, & regularium.

§. I.

An licitum sit plura beneficia simul obtinere, & retinere, ac qualia?

CERTUM est, alia beneficia esse compatiblea, quæ simul retineri possunt, alia esse incompatiblea, non quidem, quasi talium beneficiorum retentio esset intrinsecè mala, quod dici non potest; cum in certis quibusdam circumstantijs, & legitimâ dispensatione suppositâ, talis retentio licita nonnunquam esse possit, sed quod vel ex jure naturali, & Divino, vel ex jure communi Ecclesiastico, vel ex consuetudine, statuto, fundatione &c. continuam residentiam personalem requirant, qualiter incompatiblea beneficia sunt duo Episcopatus, duæ Abbatiæ, duæ Parochiæ, & similia curata beneficia, duæ Dignitates sive Personatus, duo Canonicatus residentiam personalem, & continuam requirentes, beneficia uniformia sub eodem recto, sive in eadem Ecclesia, quæ scilicet erecta sunt in eadem Ecclesia, ad eundem finem, & idem prorsus onus, ac officium eodem tempore explendum &c. Quænam autem in specie incompati-

patibilia aut non compatibilia sint, ut simul retineri vel possint, vel non possint, quamvis hac in re multum possit consuetudo, de jure tamen si decisio petatur.

Primò ex *c. ad hac 13. h. t.* habetur, quòd nullus Clericus possit simul habere duas Dignitates, vel Personatus, sive in eadem, sive in diversis Ecclesijs, tum quòd, ut ait Pontifex, hoc omnirationi contrarium sit, tum quòd quælibet Dignitas, aut Personatus requirat continuam, & personalem residentiam. Et hinc, qui duas tales Dignitates (sine dispensatione Pontificia) obtinet, unâ retentâ, alteram de jure antiquo dimittere compellendus est, juxta *c. Præterea 14. h. t.* de jure verò novo & hodierno *Demulta 28. h. t.* prior de jure vacat, obtentâ alterâ.

Secundò habetur ex *c. Demulta*, quòd retineri simul non possint duæ Ecclesiæ Parochiales, duæ Vicariæ perpetuæ, & similia duo beneficia curata, quæ personalem, continuam residentiam requirunt, (ob hujus scilicet residentie incompatibilitatem) nisi unum beneficium in Titulum, alterum in commendam tantum temporalem conferretur, vel accessoriè unita esset altera Ecclesia curata, Dignitati, personatui, Canoniatui, &c. per se in Titulum conferri solitis; quibus in casibus nulla inter taliter unita, aut temporaliter commendata beneficia, incompatibilitas reperitur, cum ille, qui taliter commendatam, aut accessoriè suo Titulo unitam Parochiam obtinet, non teneatur in Ecclesia sibi commendata, aut accessoriè unita residere, sed in suo principali Ti-

tulo, & in casu talis unionis dici non possit, duo curata beneficia quæ possunt cum Titulo Ecclesiæ accessoriè unita dicatur extinctus; & Canoniatui, qui accessoriè unitam suo Canoniatui Ecclesiam obtinet, simplex beneficium dicatur obtinere, cum Ecclesia accessoriè unita illius beneficii naturam & qualitates fortiat, quas habet principale beneficium, cui accessoriè unita est, prout colligitur etiam *c. Super eo 6. h. t. in 6.*

Tertiò habetur ex eodem *c. Demulta* §. *Hoc idem*, quòd non possit quis simul obtinere, & retinere duo beneficia in forma, quamvis simplicia sint, sub eodem recto, sive in eadem Ecclesia, quidem ob impossibilem residentiam quæ in tali casu locum non habet, quòd per talem plurium in unum residentiam cultus Divinus minuetur, & nec jure accessionis permittitur retentio, si alterum scilicet unitum Ecclesia beneficium, accessoriè unitetur, quod fieri non potest, colligitur ex *Clement. Si juxta 6. h. t.*

Quartò ex diversis juris antiqui locis habetur, & ex jure novo *Trident. sess. 24. c. 17. De refor. ordinariæ* Clericum non posse retinere plura beneficia quælibet illa sint, etiam si personalem residentiam non requirant, quando unum illorum beneficiorum ad congruam, & honestam sustentationem Clerici sufficit, tum quòd plura beneficia ex radice ambitionis, & avaritiae cedat, ac pluribus dissolutionibus dissolutionem præbeat, tum quòd cum plura non secundum DEUM venduntur, & pluribus Clericis pauperibus sufficere

& tribui deberent. Et hinc putant aliqui, non tantum per nullam consuetudinem induci posse, sed nec per dispensationem Pontificis fieri posse, nisi iusta & rationabilis causa ad dispensandum adsit, ut uni eidemque, qui sustentationem sufficientem (pro qualitate personæ, & circumstantiis plures attendendo) ex uno beneficio habet, alterum etiam concedi possit, cum consuetudo talis sit contra jus naturale, & dispensatio talis, dissipatio potius dicenda sit, quam dispensatio, ut ait S. Bernardus.

Quintò denique inferitur ex his, plura beneficia licetè aliquem obtinere & retinere posse, si ratione residentie necessitatis non sunt incompatibilia, nec sunt uniformia sub eodem texto, nec animum eorum ad congruam, & competentem sustentationem Clerici sufficiat, cum enim ex uno horum trium Caputum beneficia incompatibilia reddantur, ut ex dictis patet, consequenter, si nullum horum Caputum interveniat, compatibilia etiam plura beneficia erunt. Et hinc fit, quòd in nostris partibus, ubi residentia continua per annum, aut personalis, non requiritur, duobus & pluribus etiam Canonicatibus frui quis possit in diversis Ecclesiis, si omnibus satisfacere possit.

§. II.

An, & quâ ratione per consuetudinem induci possit, ut quis simul plura beneficia obtineat, & retineat in eadem vel diversis Ecclesiis?

Nullâ consuetudine, etiam immemorabili, introduci potest, ut præbendatus Canonicus simul duas dignitates, vel Personatus, vel duo officia, vel duos

simplices Canonicatus, aut unam Dignitatem, & officium simul, in eadem Ecclesia obtineat, absque dispensatione Pontificis c. 1. De consuet. in 6. non tantum, quia ex radice ambitionis consuetudo hæc procederet, prout jam dictum, & ad imminutionem cultus Divini, sed quia corruptela potius juxta Glossam in c. Literas. De concess. præbend. censenda est; (potest tamen consuetudine introduci, ut in eadem Ecclesia unus idemque Canonicatus præbendatum obtineat, & simul Dignitatem, vel Personatum, vel officium, &c. prout ex sit. c. 1. De consuet. in 6. colligunt Auctores, & constat ex c. Eam te 7. de rescript.) neque valet consuetudo ut simul quis obtineat plura curata, in diversis etiam Ecclesiis, beneficia, nisi per consuetudinem saltem immemorabilem, aut privilegium Pontificis, nulla esset in una earum Ecclesiarum personalis residentie obligatio, sed per Vicarium perpetuum, illi deserviri posset; neque enim in hoc casu ex incompatibili residentie obligatione, si per Vicarium possit sufficienter Ecclesie illi provideri, contra consuetudinem talem probati posset aliquid.

§. III.

An, si is, qui jam obtinet beneficium residentiam postulans, electus fuerit à Canonicis, vel aliis Clericis ad aliud beneficium, quod similiter residentiam requirit, posset utrumque simul retinere;

Respondetur negativè, ut constat ex c. Cum non ignores 15. h. e. & ex allatis jam rationibus, ita ut, si illi, qui ad aliam Ecclesiam elegerant talem,

ignorarunt, quodd beneficium jam aliud habeat, possint resilire ab electione, nisi electus prius beneficium dimittere, vel resignare, vel in eo non residendi dispensationem impetrare velit, cum non possit in duabus Ecclesiis talibus intitulus esse.

§. IV.

De incompatibilitate beneficiorum, & vacatione unius per assumptionem alterius.

EX dictis jam patet, incompatibilia illa beneficia esse, quae simul retineri non possunt, ita ut unum, vel ipso jure excludat alterum, & obtento secundo vacet primum, quae primi generis incompatibilia communiter dicuntur, vel saltem per Superiorem privati quis possit priore, obtento altero, quae secundi generis, & secundum quid incompatibilia dicuntur; quia tamen ad varia iura, quae variis modis circa hanc incompatibilitatem plurium beneficiorum, & vacationem alterius obtento altero loquuntur, varia etiam tempora distinguenda sunt, semper magis & magis hanc incompatibilitatem, & vacationem restringentia, satis fasè verò res ista ab Auctore Method. hoc §. examinatur, idèd videre eum poteris *l. c.* si ad scientiam tuam necessaria tibi sit: potissima hodie est *capituli De multa 28. h. t.* observatio, ubi quidem de curatis beneficiis (curam animarum in foro interno actu habentibus) dignitatibus, & aliis quibusdam, vacatio prioris ipso jure, post obtentum secundum, statuitur, Trident. tamen *Sess. 7. c. 4. De refor. ad alia* quaecunq; beneficia incompatibilia hanc

c. De multa. decisionem, & vacationem extendit; observetur proinde Tridentinum, & tanta beneficiorum conflictus, Ecclesiarum destructio, animarum negligentia, &c. non erit, vel certe in quantum deducatur *Extravag. Ioan. 22. Etenim bilis, h. t.* ubi ipso jure etiam privatur secundo beneficio, qui cum primo illud retinere contendit.

§. V.

Quanam requirantur, ut primum beneficium vacet per ademptionem secundi incompatibilis?

Primò requiritur, ut secundum beneficium non tantum collatum sit & acceptatum, sed etiam pacificam possessionem sit adeptus Beneficiarius, vel per eum steterit, quominus non adipisceretur; ne in casu scilicet litigioso, vel nondum possessi, utroque sine sua singulari culpa, careat debeat. Censetur autem pacificam (secundum) acquisiti possessionem habere, si non turbatus sit intra annum, ut voluit aliqui, vel alii volunt, intra duos menses, à tempore acquisitionis possessionis numeratae in ea turbatus, aut lis illi de possessione mota.

Secundò requiritur, ut non tantum tituli, & exercitii, aut officii pacificam possessionem habeat, sed etiam beneficiorum, & fructuum illius beneficii, vel majoris saltem portionis fructuum, ut deciditur in *e. Si tibi 26. h. t. in 6.* Neque enim talis plenè, & perfectè censetur beneficium hoc possidere, cujus nullus sit fructus accipit, & consequenter imperfecta possessio non inducit eandem vacationem prioris beneficii, ut

per eum steterit, quominus fructuum etiam possessionem habeat.

Tertio requiritur ad inducendam prioris vacationem per acquisitionem secundi, ut utrumque fuerit collatum in perpetuum, sive in titulum, sive in commendam, ut indicat *Trident. sess. 7. c. 4. de refer.* & hinc per acceptationem Vicariatus Episcopalis, non vacat dignitas v. g. quam prius possederat Vicarius talis, cum Vicariatus iste non conferatur in perpetuum, sed ad nutum sit amovibilis Vicarius talis.

Quarto, si ille, qui alterum beneficium curatum v. g. obtinuit, expensas fecit in primo ex bonis suis patrimonialibus, cogi non potest, ut primum illud dimittat, nisi prius restituatur illi expensa, *argum. Can. 2. c. 12. q. 3.* nisi ex conjecturis appareat, quod eas fecerit in favorem Ecclesie, absque animo repetendi.

§. VI.

Quanam præterea beneficia vacant per adeptionem alterius?

Dubatur primo, utrum per promotionem alicujus ad Episcopatum amittatur, & vacant beneficia promoti? *ꝛ.* ipso jure vacare omnia promoti beneficia (etiam simplicia & pensiones &c. nisi Papa ob pupertatem v. g. Episcopatus, vel ob aliam rationabilem causam, ad hæc retinenda cum illo dispensaverit) postquam electionem de se factam, & sui confirmationem acceptavit, pacificam bonorum Ecclesiasticorum possessionem acquisivit, ac consecutus fuit, vel saltem tempus ad consecrationem accipiendam à jure præscriptum suâ negligentia elabi

permisit, non acceptâ consecratione. *argu. c. cum in cunctis 7. §. cum verò. de Elect. junctâ Glossâ V. Tempore, & V. ad quem spectat.* Sicuti enim absque his non censetur plenam & perfectam Episcopatus possessionem habere, ita si negligens fuit, sua illi negligentia nihil prodesse debet.

Dubatur secundo, utrum prius curatum beneficium ipso jure amittat, qui alterum beneficium curatum per vim injustè, aut si jus ad illud habeat, propriam tamen auctoritate occupat. *ꝛ.* ad primum casum affirmativè, neque enim decet, melioris conditionis esse eum, qui deliquit, occupando alterum beneficium, ut ait Pontifex in *c. Eum, qui 18. h. r. in 6.* quam sit ille, qui admittendo alterum beneficium curatum nihil delinquit. Ad secundum casum *ꝛ.* ex eodem *c.* perdere illum omne jus, si quod habet, vel in talibus beneficiis, vel ad ea, ut in eo puniatur, in quo delinquit per sui intrusionem.

Dubatur Tertio, an ipso jure vacet beneficium simplex personalem residentiam requirens per adeptionem alterius similis beneficii, etiam personalem residentiam requirentis. *ꝛ.* probabilis videri, quod non ipso jure vacet prius, cum enim juxta jura antiqua, in tali casu non vacaret ipso jure beneficium prius, sed penes beneficiatum esset, alterutrum, quod vellet, dimittere, cum utriusque deservire non posset, hoc autem jus antiquum per nullum jus recentius quoad simplicia talia beneficia, quæ non sunt Dignitates, aut Personatus, correctum fuerit, consequenter manet illud in suo vigore, juxta communissimam juris regu-

regulam, ab antiquo jure recedendum non esse, nisi in quantum illud à jure recentiore correctum est.

Dubitatur quòd an qui tertium vel quartum beneficium incompatible obtinet, ipso jure amittat duo, vel tria priora. *¶* pari modo de his pluribus loqui nos debere, quo de duobus tantum incompatible jura statuunt. Videatur *Clement. si plures. 3. h. t.*

§. VII.

De pluralitate, & incompatibilitate beneficiorum regularium.

Respondetur prohiberi in *e. Cum si regula 32. b. 1. in 6.* ad cavendam scilicet dissolutionis, & evagationis materiam, ne uni eidemque regulari plures Prioratus, aut Ecclesie curam animarum habentes, quamvis per Vicarios administrare liceat, absque Pontificia dispensatione, conferantur, vel si habent; talem Dignitatem, aut Ecclesiam talem, alia similis conferatur, ipso jure vacet prima, & statim dimitti debeat à tali Religioso, nisi ineligibilis effici velit, ex quo ipso *capit.* etiam patet *§. prohibemus* quòd nec in diversis monasteriis duo beneficia regularia in Titulum obtinere possit Monachus, aut professus esse in duobus monasteriis, & sic jus beneficii, aut collegii habere &c. ne per diversas obedientias distrahatur; & quod carnale matrimonium non patitur, ut duas quis uxores simul habeat, nec in spirituali matrimonio religiosa professionis conceditur, ut qui per suam professionem uni monasterio se totum tradidit, alteri etiam Mo-

nasterio per religiosam professionem tradat; si autem duplex hoc spiritus matrimonium in duobus monasteriis consistere non potest, non potest etiam beneficium obtinere, quod tantum quocumque Monasterii competit.

§. VIII.

Quis possit dispensare in pluralitate beneficiorum, & qua sint iustissima in ea dispensanda.

AD beneficia plura simul habenda, si illa sint de jure incompatible, nemo dispensare potest nisi solus Papa, ob justam causam. *¶* enim solius est in jure communi de preestatis plenitudinem dispensare, preterim in materia beneficiorum regularium, quorum plenam ac liberam dispensationem habet; debet tamen justam causam dispensandi habere, ut ne dissipare potius, quam dispensare videatur, ut dictum, in materia moribus periculosa, & abuti potest damnum Ecclesie suæ potestatis plenitudine, quam uti in illius bonum, quòd juri naturali videatur contra pluralitatem beneficiorum, sine iusta causa uni concessa. Et quamvis olim de jure communi etiam Episcopi dispensare poterint, ut quis simul in diversis Ecclesiis obtineret duos Canonicatus, vel duo beneficia simplicia, vel in eadem etiam Ecclesia duo beneficia distincta, Canoniatum v. g. & Capellaniam, tamen post Tridentinum dispensare non potest in his potest (nisi dominus, ut possit quis accipere vel retinere) *¶*

primum sit insufficientis ad debitam sustentationem, potest alterum admittere, & retinere, si & ipsum secundum se insufficientis sit, sine ulla dispensatione beneficiatus; si verò primum sufficiens sit, alterum admittere & retinere non potest, juxta Tridentini sanctionem, in qua Episcopus dispensare non potest; juxta cujus Tridentini mentem, ut declaravit Sacra Congreg. nulli sine Pontificis dispensatione plura, quam duo conferri possunt.

Iustæ autem causæ, propter quas ad plura beneficia incompatibilia de se retinenda à Pontifice dispensari potest, tres communiter numerantur, Necessitas scilicet Ecclesiæ, (si desint v. g. in aliquo loco, ubi hæretici se intrudere volunt, Ministri necessarii, & idonei) Magna Ecclesiæ utilitas (si plus unus talis profuturus judicetur Ecclesiis, ob auctoritatem, potentiam, nobilitatem, doctrinam, & alias ejuscemodi dotes &c. quam plures alii) & denique meritorum prærogativa, ob quam uni optio è v. g. de Ecclesia merito, plura nonnunquam beneficia conferuntur, ut constat etiam *ex c. sapius cita. De multa.*

§. IX.

Quomodo intelligi debeat, & explicari dispensatio facta super pluralitate beneficiorum.

Primo, dispensatio alicui facta, ut possit duo beneficia, curam animarum habentia canonicè ipsi collata recipere, & simul retinere, de duobus primis beneficiis curatis, quæ proximè post dictam dispensationem ipsi collata

Compend. Pirhings.

fuerant, intelligi debet, ita ut si unum ex obtentis postmodum dimiserit, viilius dispensationis, aliud recipere non possit. juxta *c. non potest 21. h. t. in 6.* cum per prima duo obtenta gratia dispensationis impleta jam fuerit.

Secundò, si dispensatum cum aliquo sit ad duo beneficia retinenda, quæ ratione residentia personalis, & perpetua, aliàs incompatibilia sunt, hoc ipso censetur cum tali in residentia dispensatum, ut sufficiat in uno eorum, quod placuerit, (si tamen æqualis Dignitatis sint) residere, constituto in altero, in quo non residet, Vicario; quamvis enim strictæ interpretationis sint dispensationes, ad necessariò tamen connexa se extendere debent, ne videantur inutiles esse, juxta *Gloss. in c. Quia in tantum 5. V. plures h. t.*

Tertio, si ad duo curata beneficia dispensatum fuit, cum addita clausula: *dummodo per Vicarium deserviat in altero in quo non residet beneficiatus*; valet talis dispensatio, quamvis addita clausula non observetur, cum addita hæc clausula non videatur, tanquam conditio substantialis, sed tantum per modum admonitionis, aut modi, quo non observato, puniri possit beneficiatus.

Quarò, si cum aliquo ad beneficium aliquod dispensetur, cum clausula: *non obstante, quod jam aliud antea beneficium habeat*, non idè dispensatum cum tali est, ad plura beneficia simul retinenda, cum clausula adjecta hoc tantum operetur, ut impetratio beneficii secundi subreptitia censeri non debeat, uti patet *ex cit. c. Non potest. §. cum verò h. t. in 6.* in dubio enim gratia Principis ita intelligi debet, ut odiosam contra jus dispensatio-

lationem non inducat, si possit in alium sensum explicari.

SECTIO VI.

De Unione, & Divisione, seu sectione beneficiorum Ecclesiasticorum.

§. I.

Quid & quotuplex sit unio beneficiorum, & quot modis fieri possit?

UNio est duorum vel plurimum beneficiorum, aut Ecclesiarum ab Episcopo, vel alio legitimo superiore facta annexio. Duplex autem illa esse potest. Primo ut sit unio perpetua, si in perpetuum scilicet, sive ut perpetuo duret, auctoritate legitimi Prælati hæc connexio fiat, in bonum potissimum Ecclesiarum. Secundò ut sit temporalis, si fiat scilicet ad certum tantum tempus in gratiam potissimum beneficiati, ad cuius fortassis vitæ tempus durabit. Utraque unio tribus modis fieri potest. Primo ut duo beneficia, vel plura, in unum quasi corpus distinctum coalescant, ut si ex duabus Ecclesiis Parochialibus, quarum tenues valde sunt redditus, una sit Ecclesia Parochialis tertia, ab utraque priore distincta, quæ tamen utriusque Ecclesie jura & privilegia, vel saltem favorabilia, si sint contraria, retinet. Hic tamen modus unionis non est in frequentu usu. Secundò fieri potest unio, si una Ecclesia, aut beneficium, alteri tanquam su-

periori, & velut accessorium Principali annexatur, ita ut beneficium in unum & accessoriè unitum, quasi extinguitur, & omnes qualitates, ac privilegia Principalis assumat, cui per Vicarium deserviat, ita ut non vacet per laicis Principali v.g. Rectore mortuo, vel amovendo neque per se permutari, aut resignari possit (quod enim extinctum est, quod nomen, & titulum, illi nihil relatione convenire potest) sed facta collatione principalis, etiam hoc accessoriè unitum collatum habeatur. Tertio fieri potest unio, si duo beneficia, vel duæ Ecclesie cathedrales, duæ Ecclesie Parochiales &c. æque principaliter uniantur, ut ut ambæ propriam naturam, qualitates & privilegia retineant, & non alteri subjiçatur, sed utraque suum redditum &c. retineat, sub rectoris nomine Rectore, prout habetur in c. de sede vacante &c.

§. II.

Quis potestatem habeat uniendo beneficia? & ob quas causas fieri possit, ac debeat?

Potestas uniendo beneficia tam in majoribus, quam in minoribus, & Ecclesiis quibusvis, inprimis ad Papam spectat, cui plena beneficiorum dispositio competit. Secundò potest unire Episcopus ex iusta causa Ecclesias, & beneficia in eadem Diocesi (c. Sicut 8. de excess. Prælati) modò sit unio talis perpetua, & non tantum tempus tantum Episcopus unire non potest beneficia, cum hæc uniones non sint uniones, quàm juris relaxationes, & non sint exempta beneficia, vel collationi Pontificie specialiter & perpetuo

§. III.

*Quæ forma & solemnitates, siue
quæ conditiones requirantur iure commu-
ni ad Unionem beneficiorum instituen-
dam, & quo pacto iure novo Concilii
Tridentini Beneficia uniri
possint?*

reservata, uti sunt Dignitates majores
in Ecclesiis cathedralibus &c. Tertio
potest unire beneficia Capitulum Cathed-
rale, vacante sede, quæ alioquin Epi-
scopus unire poterat (dummodo per eam
unionem juri Episcopali nihil derogeretur)
etiam ad Capitulum, vacante sede, de-
volvatur jurisdictio Diœcesis. Quarto
potest etiam Legatus à latere unire be-
neficia suæ Provinciæ, quæ Episcopus
potest, etiam sine consensu hujus, cum
quo in potestate convenit. Quinto Vi-
carius Generalis, & alii Prælati Episco-
po inferiores, de jure communi, etiam si
jus conferendi beneficia habeant, unire
tamen ea non possunt (cum plus sit unire
quam conferre tantum beneficia) nisi
speciale ad hoc habeant privilegium, aut
specialem commissionem, aut Prælati
tales potestatem habeant quasi Epi-
scopalem, in Ecclesiis plenè sibi sub-
jectas.

Causæ autem, ob quas fieri possunt,
& interdum debent tales uniones, sunt
potissimum duæ; evidens necessitas
scilicet, vel utilitas Ecclesiæ, uti habetur
in c. *Exposuisti* 33. b. t. Necessitas urgere
censetur ad uniones faciendas, si ob
tenuitatem præbendarum (aut reddituum
vix reperiantur, qui velint Ecclesias, vel
beneficia, aut Canonicatus acceptare, ita
ut Ecclesia debito suo servitio, & ne-
cessariis Ministris destituatur. Utilitas
urgere censetur, ut magis utiles & ido-
nei beneficiati v. g. habeantur & cultus
divinus splendescat magis & illustre-
tur.

DE jure antiquo communi ad unio-
nem faciendam requiritur primò
Causæ cognitio, siue ut de justitia causæ,
propter quam unio fit, inquiretur & ju-
dicetur. Secundò requiritur, ut vocen-
tur illi, in quorum præjudicium cedere
potest unio, ad hanc scilicet approban-
dam, vel ut audiantur saltem, si quid op-
ponere velint, Tertio requiritur ad unio-
nem ab Episcopo faciendam consensus
Capituli (cum non tantum inter majores
causas sit unio, sed speciem etiam alte-
nationis habeat) ad quem, si causa sit
evidens, consentire tamen nolit, à Papa
cogi potest. Quarto requiritur consen-
sus illius, ad quem administratio, aut
collatio beneficii uniendi pertinet. Quin-
to requiritur consensus Patroni (saltem
subsequens,) si beneficium uniendum
sit patronatum, (ad cavendum scilicet
horum & talium præjudicium) bene-
ficiari tamen, qui beneficium uni-
endum possidet, consensus non re-
quiritur, cum effectum unio non sor-
tatur, nisi post mortem beneficiati,
aut aliam de jure licitam amotionem.
Et sexto denique si à Papa petatur unio,
explicari debet, juxta regulas Cancel-
larie annuus valor beneficii uniendi juxta
communem æstimationem, ut me-
lius de causa faciendæ unionis judicari
possit.

De jure novo verò Tridentini *sess. 7. c. 6. De refor.* conceditur primò licentia ordinariis, tanquam Sedis Apostolicæ delegatis, ut uniones perpetuas post quadraginta annos, à die promulgati Concilii, computandos, factas examinare possint, ad declarandum eas irritas esse, quæ sub aut obreptitiè obtentæ fuerunt. Secundò statuitur *hac sess. c. 7. de refor.* ut beneficia curata unita Monasteriis, beneficiis, aut aliis Ecclesiis, piisve locis, &c. singulis annis ab ordinariis locorum visitentur, & juxta hujus arbitrium certa portio Vicario in tali curata Ecclesia constituto assignetur. Tertio statuitur in *sess. 14. c. 9. De refor.* ut ne uniantur unius Diocesis beneficia cum beneficiis alterius Diocesis, ad multas scilicet confusiones evitandas. Quarto conceditur in *sess. 21. c. 5. De reform.* Episcopis licentia, in causis à jure permittis, unionem beneficiorum etiam curatorum, etiam specialiter reservatorum, aut aliter affectorum, &c. facere, etiam ut Sedis Apostolicæ delegatis, & in *sess. 23. c. 18. De refor.* conceditur, quòd possint collegiis, seu seminariis applicare, & incorporare beneficia simplicia, etiam, antequam vacent, modò hoc fiat sine cultûs Divini, & illa beneficia obtinentium præjudicio: & quamvis *sess. 24. c. 13. De refor. junctâ Declaratione V. Dummodo curata non sint*, prohibeat, ne Ecclesiæ Parochiales Monasteriis, Dignitatibus, Præbendis Ecclesiæ Cathedralis, aut collegiatæ, vel aliis beneficiis simplicibus, &c. uniantur, factas tamen antea uniones non infirmat, sed præcipit tantum, ut ab ordinariis revideantur. Quintò denique prohibet in *sess. 25. c. 9.*

§. Insuper de refor. ut ne beneficia hanc cum patronatis uniantur, ad cavendum scilicet tamliberæ huic Ecclesiæ libertatem, quam patronatæ circa partronatûs.

§. IV.

Quid juris, seu potestatis habeat Prælati, vel ejus Monasterium, Ecclesia Cathedralis, aut Collegiata, cum Ecclesia Parochialis, vel aliud beneficium est incorporatum, seu unium?

Duplici modo potest fieri talis incorporatio, primò, quoad temporalia tantum; ut reliquæ scilicet congruæ portione Vicario, qui in beneficio ministrat, reliqui redditus ad Monasterium, Capitulum, &c. pertineant. Secundò, quoad temporalia & spiritualia simul, quidem, si incorporatio hæc facta est, etiam populus in spiritualibus extinguitur à jurisdictione Episcopi Diocesis, ac subiectus sit etiam in temporalibus Prælati v. g. Monasterii, &c. dicentur plenissimo jure incorporatum tale beneficium; si verò quoad spiritualia quoad incorporata sit, ut liceat Prælati incorporatio facta fuit, administrant spiritualia in Ecclesia incorporata, populus tamen Episcopo adhuc subiectus manet non quidem plenissimo jure, sed jure facta fuisse incorporatio dicitur notatis.

Sciendum primò, si quoad temporalia tantum Monasterio, vel Capitulo incorporatio Parochialis Ecclesiæ, vel alterius beneficii facta fuit, nihil juris habet, vel circa personam Prælati, qui in tali Parochia v. g. par-

est, vel circa curam populi, Abbas, aut Monasterium, vel Capitulum, &c. cui taliter Ecclesia talis incorporata est. Neque si tantum reditus talis beneficii Monasterio tali, vel Capitulo donati fuerunt, & incorporati, semper jus presentandi in Ecclesia taliter unita habet Monasterium illud, aut Capitulum, &c. (cum separari possit jus presentandi, ab Ecclesie rebus) vel si etiam jus presentandi tali Monasterio, vel Capitulo, &c. convenit, presentari tamen debet Vicarius ad Ecclesiam taliter unitam Episcopo, cui cura talis Ecclesie per talem unionem non adimitur, prout constat ex c. In Lateranensi 31. h. 1. ita ut ad Episcopum in tali Ecclesia pertineat institutio, & destitutio talium Vicariorum. Si vero Ecclesia Parochialis v. g. plenissimo jure Monasterio, vel Capitulo, &c. incorporata sit, (quam unionem solus Pontifex facere potest) ita ut in tali Ecclesia taliter unita respectu populi subiecti Episcopalem quasi jurisdictionem habeat Prælati v. g. tunc in illa Ecclesia taliter unita, non tantum instituere, & destituere Vicarium potest, independenter ab Episcopo loci, sed visitare etiam, rationem administrationis exigere, & omnia facere, quæ ad jus Episcopi pertinent. c. Quoniam. 21. De privilegiis. Si tamen denique pleno jure Monasterio, Capitulo, &c. Ecclesia quoad temporalia, & spiritualia sit unita, non tamen plenissimo jure, quoad populum etiam exempta, presentare quidem debet Monasterium tale v. g. idoneum Vicarium Episcopo examinandum, & instituendum in Ecclesia taliter unita, quamvis exemptum Monasterium sit,

cum exemptio talis ad Ecclesiam unitam in præjudicium Episcopi extendenda non sit.

Sciendum secundò alia adhuc plura esse, quæ circa has uniones notari possunt. Primò, quòd Monasterium v. g. cui Ecclesia unita est pleno jure, debeat conservare ejus facta tecta, paramenta altaris reparare, &c. in defectum reddituum fabricæ deputatorum c. 1. & 4. De Eccles. adif. (qui enim commoda habet, reddituum scilicet Ecclesie, debet etiam onera sentire Ecclesie proficua) nisi tenues valde redditus essent, qui principaliter Reçtori obveniunt, & proprio aut Vicario instituto, qui redditus abundantes habet, vel populo, qui in tali Ecclesia Divina percipit, onus hoc relinquendum videretur.

Secundò, quòd Vicarius in tali Ecclesia Parochiali unita constitutus, sive perpetuus, sive temporalis sit, visitari possit ab Episcopo loci, cui populus subiectus est, quoad curam & Sacramentorum administrationem, quamvis ordinis exempti Religiosus sit, (cum ratione rei non exemptæ, curæ scilicet in tali loco exercendæ, subiectus sit jurisdictioni ordinarii) & ab ipso etiam immediato Reçtore principali, si sæcularis sit.

Tertiò, quòd Vicarius in tali Parochia constitutus, si temporalis sit, nullum jus, aut titulum in tali Parochia unita habeat, sed omne jus sit penes Reçtorem principalem; si vero sit Vicarius perpetuus, tum jus ac titulum in Parochia obtinet, cum cura animarum actuali, ita ut penes Reçtorem principalem cura talis tantum sit in habitu, &c. quæ omnia uti & plura alia de perpetuis & tempo-

temporalibus Vicariis, ex lib. 1. Decretal. 28. jam patent.

§. V.

De dismembratione beneficiorum Ecclesiasticorum, & requisitis ad illam.

Dismembratio, sive quod idem est, diminutio beneficii, tum censetur fieri, quando pars bonorum v. g. diviti valde beneficio auferatur, & alteri v. g. tenues redditus habenti, vel fabricæ Ecclesiæ applicantur; hanc ex justa causa posse facere Episcopum ex c. Avaritia 10. h. 2. à contrario sensu colligitur: & si dismembratio talis fiat, beneficio non vacante, ad petitionem sive instantiam ipsius Rectoris adhuc superstitis, neque Ecclesiæ talis sit collegiata, aut incorporata Conventuali, aut Collegiata Ecclesiæ, sola auctoritas Episcopi, vel ordinarii, requiritur, ad eam faciendam, si tamen Collegiata sit, aut tali incorporata, debet etiam haberi consensus Collegii, & si Episcopus eam faciat ex motu proprio, præter justam causam, requiritur etiam consensus Capituli Cathedralis, tanquam solemnitas aliqua necessaria, ad hanc quasi alienationem faciendam. Rectoris verò Ecclesiæ dismembrandæ in tali casu consensus non requiritur, ut necessaria solemnitas, sed præcisè tanquam ejus, cujus interest, ita, ut invito etiam hoc, si necessaria videatur, dismembratio fieri possit.

§ * §

§. VI.

An, & quo pacto beneficium Ecclesiasticum dividi possit, seu scilicet in duo vel plura?

Dividi, sive secari beneficium dicitur quando ex uno fiunt duo, vel plura etiam beneficia, ita ut jam sint duo, vel plura, non nunc unum, ut si unum nunciatum, & unum nunciatum, &c. ubi prius una fuerat. Et quamvis hæc beneficiorum divisio in Concilio Turonensi facta in c. Majoribus 8. h. 1. prohibita fuerat, fatentur tamen omnes, prohibita tantum fuisse, ne fieret sine iusta & rationabili causa (ad cavendam odiosam Ecclesiæ status mutationem) hinc in c. Vacante 26. h. 1. conceditur Episcopis, quòd ex justa & rationabili causa possint unam præbendam dividere in duas, modò quælibet sit sufficienti congruam sustentationem præbendam, quòd si tamen post factam divisionem redditus non sufficienter, ad hoc utriusque beneficiati, de novo constitui, sustentationem, obligatur Episcopus ad integrandas præbendas, ut portio aliqua ex beneficiis ab integrandis, cum vacaverint, detrahaatur, & illis illis adiciatur; vel si hoc, aut simili modo juvare beneficiati non possit, tenebitur ex mensura sustentatione sufficiente illis præbenda, si illegitimè divisionem faciendæ, culpa fuit. Neque tamen in eo sensu beneficia possunt, ut ad unum beneficium, quod unum manet, duo beneficiati simul recipiantur, quòd patet in c. Dilecto 25. h. 1. cum dicitur

non recipiat divisionem, ut maneat unitas: *este Glossa in relato c. V. Dividi.*

SECTIO VII.

De Mandatis Apostolicis, sive literis beneficiis, quae emanant à Sede Apostolica.

§. I.

Quodnam sit, & dicatur Mandatum Apostolicum, & quot sint genera, seu speciei huiusmodi Mandatorum, seu literarum beneficiarum?

Mandatum Apostolicum dicitur illud rescriptum hoc loco, quo Pontifex concedit alicui facultatem conferendi beneficia vel mandat alicui conferri beneficium in aliqua Ecclesia *c. Mandatum. 38. de rescriptis.* quae literae solent etiam Mandata Apostolica de providendo, vel etiam Gratiae expectativae dici & olim triplicis generis erant, monitoriae, praepetoriae, & executoriae, quarum tamen vix hodie usus est. Quae tamen mandata hodie adhuc in usu sunt, & pro beneficiis vacantibus impetrantur sunt in multiplici differentia, ita ut alia, in forma pauperum, seu in forma communi; alia in forma Dignum obtineantur, de quibus *in primo lib. Decretal. Tit. 3.* alia mandata dicantur, si neutri, alia si alteri; alia si nulli; alia si rationi congruit &c. quia tale initium habent; vel à diverso litigantium iure, quod neutri litigantium, vel absolute nulli, vel

alteri saltem litigantium &c. acquisitum est. Nominem autem beneficiorum in his mandatis omnia intelliguntur, quae specialiter à jure non excepta sunt, prout exceptae sunt Dignitates, Personatus, beneficia curata, post literas à Papa datas erecta beneficia, beneficia patronata, electiva, unita, suppressa, & extincta, affecta seu Pontifici reservata, beneficia monocularia &c.

§. II.

De quibusdam conditionibus, seu qualitatibus beneficiorum, quae necessario exprimi debent, in mandatis Apostolicis, seu literis beneficiis obtinendis.

Multa *ex Lib. 1. Decret. Tit. 3.* ubi de rescriptis gratiae egimus, jam patent, & hinc breviter hic insinuari aliqua hoc & seq. §. §. sufficiet.

Primo ergo certum est, quod in mandato Apostolico de providendo, necessario fieri debeat mentio, de beneficio, si quod prius ab impetrante mandatum tale obtentum est. *c. cum teneamur 6. b. 1. & c. cum adeo 17. de rescriptis.* (ad cavendam odiosam beneficiorum unius collatorum multipliciter) etiam si teneat, ac modicum illud beneficium sit. *c. penult. de rescriptis. & c. si motu 23. b. 1. in 6.* nisi mandatum tale motu proprio concessum esset, cum motus proprius hanc subreptionem tollat, ut dictum in *relat. Tit. 3. lib. primi Decret.*

Secundo cum mandatum tale, sive rescriptum adaptetur petitioni, consequenter in petitione, vel supplicatione, ea beneficii qualitas explicari debet, cuius

ius specialis explicatio de jure requiritur; quorum aliqua ad finem §. i. hujus sect. enumeravimus, quibus addi potest, quodd exprimi etiam debeat modus vacationis, an per obitum scilicet beneficiati, vel per resignationem &c. vacaverit, utrum regulare, an seculare sit beneficium, de quo sibi conferendo mandari vult &c. ut sciat mandans Pontifex, de quo mandat.

§. III.

Quomodo interpretari debeat, latè an strictè mandatum Apostolicum, in quo conceditur alicui facultas conferendi beneficia, vel in quo mandat alicui conferri beneficium, aut actum conferitur.

Respondetur primò, quodd stricta interpretatio facienda sit mandati Apostolici, in quo conceditur alicui à Summo Pontifice facultas conferendi beneficia, quia talis concessio præjudicat ordinatis collatoribus, & dispensat in jure communi, quod utrumque strictam interpretationem requirit, prout colligitur etiam ex c. Is cui 19. h. t. in 6. & quamvis gratia Principis liberalis & latissimæ interpretationis sit, si fieri debeat contra concedentem interpretatio; hanc tamen latam interpretationem non patitur in præjudicium grave aliorum, prout etiam ex regul. Cancellar. & ex Glossa in c. Tuorum §. V. permittat. de auct. & usu pallij §. ex L. 2. §. Merito ff. Ne quis in loco publico. colligitur.

Respondetur secundò, strictam etiam interpretationem faciendam Mandatorum Apostolicorum, quibus conferri

alicui beneficium mandatur. c. Quomodo 4. h. t. in 6. quia tales literæ, ut Pontifex, sunt ambitiosæ, de genere scilicet illorum, quæ honestè dantur & accipiuntur, quàm petuntur, & si Pontifex mandavit, ut alicui beneficium provideatur, non potest illi jus mandati beneficium curatum, dignitas, aut Canonatus &c. conferri, cum in stricto sensu beneficium hęc talia non veniant, ut ex dictis & si mandetur, ut provideatur illi beneficium in Diœcesi Frisingana v. g. potest illi conferri beneficium, in Ecclesia Cathedrali Frisingana, quia Diœcesis non venit in stricta acceptio Ecclesia Cathedralis uti patet ex Quamvis §. Quamquam. nisi colligatur, quodd ampliore genere huic voluerit facere Pontifex, colligitur, si motu proprio mandatum providendo concessit, aut si tulit beneficium, cujus executionem alteri tantum demandavit, aut si voluerit conferri usque ad certam Summam quo in casu, si unum beneficium mandatum illam non attingat, plura conferri possunt, dum Summam non teneatur.

§. IV.

Quomodo præterea alia quædam mandata Apostolica de procedendo sive rescripta beneficia sunt intelligenda.

Primò quamvis nomine beneficium curatum aut Dignitas dictum, & ex c. uli. h. t. patet, potest

nonnunquam qualitas personæ facere, ut si mandetur de Beneficio competente provideri, intelligatur in tali mandato nomine beneficii etiam Dignitas *argu. c. Pro illorum. 22. h. t.*

Secundò si mandet Pontifex, ut alicui de Dignitate, vel Personatu &c. provideatur, non potest illi provideri vi talis mandati de Dignitate, aut Personatu, cui cura animarum annexa est, aut electiva Dignitatibus, aut quæ ad patronum laicum pertinent. *c. cum in illis 16. §. Illis vero. h. t. in 6.* ed quod sub stricta acceptione Beneficii non veniat cura, aut laicalis Patronatus.

Tertiò, si mandetur à Papa alicui provideri de non Sacerdotali præbenda, de præbenda dimidia, de præbenda certi valoris &c. non potest vi talis mandati illi conferri præbenda Sacerdotalis, aut præbenda integra, aut præbenda minoris valoris &c. quamvis tali præbendâ contentus esset providendus, *c. cui de non 27. h. t. in 6.* quia mandatum in forma specifica ob strictam sui interpretationem impleri debet.

Quartò, si in mandatis talibus Apostolicis unus modus providendi exprimitur, alii modi censentur exclusi. *c. susceptum 6. de rescript. in 6.* cum ab uno expreso, non debeat fieri extensio in materia strictæ interpretationis, ad alium casum non expressum.

Quintò, si mandet Papa provideri alicui de beneficio ad plurius collationem pertinente, non potest illi conferri beneficium ad unius tantum collationem, vel præsentationem pertinens, & vice versâ &c. quia stricta interpretatio, si plures velit gravari, non vult, ut unus totum

Compens. Pirhing.

onus ferat, aut si velit unum gravari, non præjudicat pluribus.

Sextò, si Papa mandet alicui provideri de beneficio proximè vacaturo, ad collationem Capituli spectante, quamvis in tali mandato ea etiam beneficia comprehendantur, quæ ex peculiari consuetudine, aut statuto illius Capituli, ab uno quidem eorum, nomine Capituli tamen, conferuntur, non tamen ad ea beneficia tale mandatum se extendit, quorum collatio Dignitatibus, aut Personatibus, vel etiam certis præbendis illius Capituli &c. annexa est, *c. Mandatum 41. h. t. in 6.* plura de his Mandatis, uti & quæ Secti. 8. sequenti dicuntur, de effecta, & usu seu executione, ac revocatione seu extinctione talium mandatorum &c. quia vix aliquis eorum hodie apud Germanos usus est, saltem quatenus concedunt gratias expectativas, seu quatenus mandata sunt de providendo alicui, circa beneficium proximè vacaturum &c. non tantum per Concordata Germaniæ, sed etiam per Tridentinum sublata, videri possunt ab illis, qui eorum scientiam habere volunt, apud Auctorem Methodi. Sit ergo omisâ Sectione octava.

SECTIO IX.

De reservationibus Beneficiorum.

§. I.

De reservatione Beneficiorum in communi, ejusque causis & effectibus.

Reservatio Beneficiorum ex genere definiti potest, quod sit alienius beneficij

M m m

nesisij

beneficij Ecclesiastici vacaturi, per habentem ad id potestatem (per Romanum Pontificem scilicet, cui omnis circa beneficia etiam nondum vacantia, potestas disponendi per se competit) ad se facta, verbis expressis, avocatio. Duplex autem est talis reservatio, Generalis alia, quâ plura beneficia ejusdem nominis in communi sibi reservat Pontifex, ut cum sibi reservat collationem omnium Ecclesiarum Episcopaliû, omnium primarum Dignitatum in Ecclesiis Cathedralibus post Episcopalem &c. alia specialis, quâ reservantur certa v.g. certæ Ecclesiæ beneficia &c. utroque modo beneficia reservare potest Pontifex.

Causæ autem, propter quas beneficia reservari possunt, & solent, sunt plures. Prima ut ne videatur Summus Pontifex, dum inferioribus contulit conferendi beneficia potestatem, contra c. Dudum 14. §. Nos igitur h. t. in 6. eâ se penitus privavisse. Secunda est, ut erga eos, qui de Ecclesia bene meriti sunt, aut virtutis, vel doctrinæ præmium, ex merito expectant, liberalem se ostendere possit, beneficia Ecclesiastica illis conferendo. Tertia est, ut Ecclesiarum & personarum Ecclesiasticarum major sit cum Romana sede communicatio, in quantum ab ea sæpius dependent in beneficiis talibus, & eorum proventibus &c.

Effectus autem reservationis, cui appositum est decretum irritans, non tantum est ligare manus inferiorum collatorum, quominus conferre possint sic reservata beneficia, sed collatio talis, etiamsi ab ignorante reservationem fiat, nulla est, prout sumitur ex c. Si beneficia

20. h. t. in 6. cum talem nullatenus ducat decretum irritans, ita ut nec Titulum coloratum præbeat provisorio, si illo spoliatur, agere non possit in spolio, cum decretum irritans non modo Titulum, sed etiam possessionem vitiet, ut probat Cochier in reg. Cell. 1. n. 19. & 20.

§. II.

Quanam beneficia sint reservata Romano Pontifici. spectato jure communi Canonico.

Agit hic §. de reservatis beneficiis jure communi Canonico, & sequenti §. 3. de reservatis per Extraneos, ac Tandem §. 4. de beneficiis reservatis Papæ per regulas, constitutiones, & constitutiones Cancellariæ Apostolicæ, quia tamen in nostra Germania harum reservationum nulla gratia est propter Concordata cum Germaniâ facta, quæ observari debent, idcirco apud Auctorem Methodi scientia hæc reservationum legi potest, quam præscribitur. Sit ergo omnis alia

§. V.

De provisionibus, & reservationibus factis per Concordata Germaniæ.

Inter Papam Nicolaum V. ex una parte & inter Imperatorem Fridericum Tertium ac Principes Germaniæ, cum Ecclesiasticos, quàm sæculares ex altera parte, inita sunt Concordata quæ utrinque observanda, circa Beneficia, Prælaturas, Dignitates, ac plura alia beneficia Ecclesiastica; & primò quædam

concessit Germanis Pontifex liberam electionem in Metropolitanis & Cathedralibus Ecclesiis viduatis, quamvis immediate Sedi Apostolicæ subiectæ non essent, & in Monasteriis immediate Sedi Apostolicæ subiectis, quæ intra præscriptum tempus *6. Cupientes 10. de elect. in 6.* Romani submittantur, à Summo Pontifice confirmandæ, si canonicæ fuerint & pro dicta confirmatione ad Summam Sedem recurri solear, nisi ex rationabili, & evidente causa, de persona utiliore, & digniore, de consilio Cardinalium, providendum putaverit.

Secundò concessit, ut de aliis Beneficiis inferioribus (nisi in his etiam Concordatis reservata sint, ut videbitur paulò post) sive regularia illa sint sive secularia, sive cum, sive sine cura, modò non sint patronata, ordinarii Collatores disponere possint, ea conferendo, si in mensibus Februario, Aprili, Junio, Augusto, Octobri, & Decembri vacaverint, nunquam per ullam aliam reservationem aut gratiam expectativam, aut aliam dispositionem, auctoritate Apostolicâ factam, vel faciendam, impediendi. Tertio tamen sibi etiam reservat, ob alias supra causas, juxta modificationem tamen Concordatorum, beneficia reservata in *Extravag. Adrengimur 13. inter communes h. t.* beneficia scilicet: Officialium Sedis à postolicæ vacantia per illorum obitum, si tamen illa beneficia actualiter, cum morerentur, tenebant, & inter illos Officialiales fuerunt, qui in dictis Concordatis numerantur; beneficia vacantia per obitum Cardinalium; si Episcopatus aut Prælaturæ tales

vacent per mortem Episcopi vel alterius Prælati in Curia Romana demortui; Episcopatus, Prælaturæ, & omnia beneficia, quæ vacant per depositionem, privationem, vel translationem, auctoritate Sedis Apostolicæ factam; si electio, aut postulatio cassata, aut repulsa fuerit per eandem auctoritatem Apostolicæ Sedis; beneficia, quæ vacant per promotionem in Episcopum à Papa factam; beneficia vacantia per affectionem alterius incompatibilis, auctoritate Sedis Apostolicæ factam, prout etiam habetur in *Extravag. Execrabilis Ioan. 22.* cujus extravagantis reservationes vult omnino observari Pontifex in Concordatis, in quibus præter has utriusque extravag. reservationes, reservat etiam suæ dispositioni Pontifex, majores Dignitates post Episcopales in Ecclesiis Cathedralibus, & Principales in Ecclesiis Collegiatis, (quales sunt in quibusdam Germaniæ Ecclesiis Præposituræ, in aliis verò Decanatus) sicut etiam alia beneficia, quæ vacant in Januario, Martio, Majo, Julio, Septembri & Novembre, si non sint patronata: circa hæc ipsa tamen in mensibus Pontificiis, vacantia beneficia, specialem adhuc gratiam facit Germanis, in his ipsis Concordatis Pontifex, concedens scilicet ordinariis Collatoribus potestatem conferendi hæc etiam in mensibus Pontificiis vacantia beneficia, si intra tres menses, à die, in quo vacatio cognita est in loco beneficii, numerandos, nulli à Pontifice de tali beneficio provisum fuerit, ita tamen, ut etiam post tres menses hos elapsos cumulativa cum ordinariis Collatoribus potestas conferendi talia beneficia

ficia Pontifici conveniat, & locus deur
præventioni, illi scilicet beneficium tale
adjudicando, cui prius illud post tres
menses hoc collatum fuit, sive deinde ab
ordinariò Collatore, sive à Pontifice prius
collatum fuerit.

§. VI.

*De beneficiis reservatis ex Indulto
Pontificio Romanorum Imperatori per
Preces Primarias.*

EX Apostolicæ Sedis privilegio, & an-
tiquissimâ consuetudine concessum
est Romanorum Imperatori recens ele-
cto, ut in quavis Ecclesia Cathedrali,
etiam Metroplitana, Collegiata, aut
quacunquæ alia sive sæculari sive regulari
intra Romanum Imperium (prout nunc
est) personam aliquam idoneam per pre-
ces (quæ Primariæ vocantur, quia cuius
juri conferendi, præsentandi, nomi-
nandi &c. præferuntur, & primæ etiam
preces dicuntur, quia sunt veluti prima
Cæsaris petitio in tali Ecclesia) offerre
& nominare possit Collatoribus, seu
Collatricibus, quacunquæ Dignitate ful-
geant, cui beneficium quodcunquæ va-
cans, aut proximè vacaturum (in qui-
buscunquæ mensibus vacent) etiam si
beneficia hujusmodi Canonatus, Præ-
bendæ, Dignitates, Personatus, admi-
nistrationes, vel officia, etiam majora
& electiva, cum, vel sine cura fuerint,
conferatur, ita ut de beneficio tali pro-
visus recipi, & admitti debeat, & possit
ipse Imperator hujus suæ nominationis,
aut harum suarum Primariatum Precum
executores eligere, qui sint in Eccle-

sialtica Dignitate, vel Personatus
stituti, aut Ecclesiarum Cathedralium
Canonici (cùm sint Summi Pontifici
Delegati, ita ut subdelegare possint,
subexecutores constituere) & si
hi fuerint prius, quàm suam
fuerunt preces eff. Etum, alio
possit, ad finem precum suarum
nendum, qui Ordinarios compo-
possint ad conferendum, juxta
tenorem. Sicuti autem Pontifici
indulto Cæsareo non vult obstat
cordata Germaniæ, cùm in recentioribus
indultis expressè his derogetur, ut
*Tridentinum sess. 24. c. 19. de
gratias expectativas tollere, prout
ravavit S. Congreg. ita nec vult
dat se ad ea beneficia, quæ
per Extravag. ad regimen (de quibus
pra) aut ad beneficia patronatus
beneficia, quæ vacant ex causa
tionis in favorem Tertii, ad bene-
Sedem Apostolicam legitimè de-
ad beneficia litigiosa; ad majora
Episcopalem, aut principales Digi-
tes; ad officia, quæ cadunt in
ad hospitalia etiam religiosa, quæ
titulum perpetuum conferuntur;
beneficia manualia; ad beneficia
victoria, quibus onus v. g. cantus
in choro annexum est; ad bene-
quæ dantur Scholaribus in studijs
subsidium; ad beneficia post ob-
tas Cæsareas Preces primariæ
ad Vicarias temporales; ad bene-
mensæ Episcopali, Capitulari, vel
tiali incorporata; ad beneficia
ad beneficia commendata &c. &c.
vult, ut vi hujus indulti, eadem*

gravetur sepius, si vi precum illarum jam unam personam accipere debuit. Vide plura de his precibus apud Auctorem

Methodi hoc & sequenti §. vel apud Ioan. Cochier in peculiari tractatu de Precibus his Primariis.

TITVLVS VI.

DE CLERICO AGROTANTE VEL DEBILITATO.

§. I.

An Clericus propter agritudinem, aut mutilationem amittat beneficium suum, vel saltem fructus illius, & quando ei dari possit, vel debeat Coadjutor?

INe. Cum percussio 1. & in c. Presbyterum 2. h. t. statuit Pontifex, quod Clericus beneficiatus, si infirmitate aut mutilatione impediatur, quominus Ecclesie seruiat personaliter, & officium suum præstet, non tantum non amittat beneficium suum, sed ad omnes fructus integrè percipiendos pro seruiente haberi debeat, ne idonei Ministri non reperiuntur, qui Ecclesie seruire velint, si fructibus beneficii carere debeant, ex tali miseria impediti, quominus seruitia sua actu præstent; & ut ne afflictio addatur afflictio cum præiudicio Ecclesie: ob quas rationes taliter etiam impeditus infirmus, aut mutilatus gaudere potest distributionibus quotidianis (iuxta c. vni. de Clericis non resi. in 6. de quo etiam supra Tit. 4. Sect. 2.) & à sui beneficii administratione removendus non est, quamvis Altari deservire, aut in Ecclesia comparere, sine magno scandalo (eo

quod Leprà v. g. aut alio morbo contagioso, & horrido infectus sit) non possit; quo in casu tamen per Coadjutorem ipsi datum, cui ex redditibus beneficii congrua portio assignetur, iuvari debet, qui curam animarum actu habeat, & alia spiritualia officia exerceat; nisi propter suæ infirmitatis gravitatem inhabilis etiam videretur ad beneficii sui administrationem temporalem, quo in casu alius illi in administrationis etiam officio substitui potest, congruâ sustentationis portione, ex redditibus Ecclesie, infirmo beneficiato assignatâ, quod solum vult c. Tuanor 4. h. t. Quod si tamen redditus beneficii pro utriusque, Rectoris scilicet infirmi, & Coadjutoris sustentatione non sufficiant, probabilius est iuxta c. De Rectoribus 3. h. t. quod ex redditibus Ecclesie talis, sive beneficii, providendum sit Rectori, seu Beneficiato infirmo, Coadjutori verò ab Episcopo per Parochianos, vel aliunde subveniendum.

Eodem modo, & eisdem ex causis, nec Episcopus à suo Episcopatu, aut inferior Prælatus à suo beneficio amoveri potest, propter infirmitatem, sed Coadjutor eis, si suo officio, aut administrationi satisfacere possit.